

Kamp mot FGM er kvinnekamp

Tekst: Chiku Ali og Agnete Strøm

Foto: Agnete Strøm

Kvinnefrontens partner SIAC i Singida Region, Tanzania, har siden 2003 arbeidet aktivt mot FGM i 32 landsbyer.

Her besøker Kvinnefronten landsbyene:
Kipumbuiko og Wabia.

Ikungi Health Centre er et godt sted for kvinner, ikke bare for de fødende og jentebarn, men også for ungjentene. Gynekolog Dr. Abbas Kashidye sier:

Vi gir prevensjon til alle som spør, også til ungjenter fra 12 år. For vi ha en secondary school her, og jentene er seksuelt aktive.

I denne protokollen på Ikungi Health Centre blir all informasjon om de fødende kvinnene samlet.

Vil denne lille nyfødte jenta bli omskåret? Trolig ikke, for mor og far kommer fra en landsby hvor de snakker om kjønnslemlestelse. Er den unge moren omskåret? Det vet vi ikke. Men hun er førstegangsfødende.

På Ikungi Health Centre blir alle førstegangsfødende registrert blant annet med alder, hvilken landsby de kommer fra og om de er omskåret eller ikke.

I de 32 landsbyene hvor SIAC er aktive var det i 2016 totalt 1595 førstegangsfødende og av dem var 499 omskåret.

Utfra dette er prevalensen for FGM her 31,1 % i 2016.

Landsbyledelsen har satt sammen tre grupper: åtte menn, åtte kvinner, åtte ungdom; et tverrsnitt av landsbybeboerne både i kjønn og alder. Vi tas imot med sang og dans. Alle strømmer på. Dette er en happening selv om dagens tema er alvorlig nok. Hva er holdningen til FGM?

Første samtalegruppe benker seg rett foran Chiku.

Det er kvinnene.

Chiku forteller om 1967, og om traumer fra FGM:

Før ble vi og alle jentebarn omskåret i full offentlighet når vi var 6-10 år gamle, men da Arushaerklæringen kom i 1967, og det ble lovforbud og lange fengselsstraffer, begynte vi å omskjære i bushen på hemmelige steder og nå på barn bare 1-2 år gamle.

Tidligere, før 1970, ville jenter som fikk komplikasjoner som blødninger og infeksjoner, raskt bli fraktet til helsesenter for behandling. Etter lovforbudet i 1967 fryktet vi straffeforfølgelse og sluttet derfor å ta med barn med komplikasjoner til helsesenter.

Samtidig, for å unngå forfedrenes forbannelse, kom de eldre med begrepet «lawalawa» og påbød omskjæring i stort omfang. Før gikk foreldre til helsesentret med gutter og jenter som hadde kløe og svie i «tissen» nå var botemidlet omskjæring.

Vi opplever smerten, og blir traumatiserte. Men, vi ***skal tåle det***. Skal vi tåle det? Det skal vi ikke. Vi må snakke om det.

Chiku spør: Har dere snakket med mennene deres om dette, om traumer? Hvordan skal vi få mennene med?

-Det er ikke lett å snakke om tabutema som har med underliv å gjøre, til mennene.

*-Det er viktig at vi ikke sammenlikner jente-
omskjæring med gutteomskjæring. Når gutter
omskjæres beholde de sin gutteting (penis). Den
blir ikke kappet av. Men hos jentene blir hele
jentetingen (klitoris) kuttet vekk. **Vi mater
hundene!***

Chiku spør: Hva med smerten?

-Jeg opplevde mye smerter og blodtap da jeg ble omskåret, likevel lot jeg mine to jenter bli omskåret. Den ene holdt på å dø av blodtap. Det var hardt å se at min egen datter opplevde samme smerte som meg selv.

*-Da jeg hørte at andre snakket mot FGM,
bestemte jeg meg for, aldri mer FGM! Jeg og
døtrene mine er nå aktive med i kampen mot
FGM her i landsbyen.*

-Alle har opplevd dette. Vi er traumatiserte, og vi snakker om det, men endringen er avhengig av generasjonsendring. Media snakker om det, men det hjelper ikke. Vi må selv snakke om traumene til hverandre.

Chiku spør ungdomsgruppen: Er det et godt forhold mellom ungdom og eldre?

-Det avhenger. Hvis du gifter deg inn i en autoritær familie, så er det mange som ikke klarer å stå imot presset. Det er to typer familier: voldelig familie og snill familie.

-Jeg skal gi et eksempel: To jenter gifter seg inn i hver sin familie. Den ene, A, gifter seg inn i en snill familie, den andre, B, gifter seg inn i en voldelig familie. B sier: Å, dette er min skjebne, jeg håper at familien endrer seg. A sier: Jeg hadde aldri gjort som B, blitt værende, jeg hadde gått.

*-En kvinne som ikke omskåret, er forlovet.
Foreldrene til mannen nekter sønnen å gifte seg
med henne. De to unge rømte, giftet seg og
bosatte seg i en annen landsby.*

Chiku spør mennene: Dere har nå hørt ungdom og kvinner snakke før dere. Har dere noen kommentarer på det dere har hørt?

-Mellom kvinne og mann er det en mur. Vi må slå ned muren, og det finnes mange andre områder hvor denne muren er. Muren er i hvordan husene våre er bygget, muren rundt fødselen, barneoppdragelsen og muren når vi snakker til og med det motsatte kjønn. Vi må samarbeide og spre kunnskap overalt.

Nå faller gruppegrensene vekk og alle blander seg i samtalen. En kvinne sier:

-Ja, FGM er her. La oss analysere hvordan det var i gamle dager og se forskjellen med det som er i dag. Å slå ned muren betyr at vi må begynne med å ha et soverom for kvinne og mann og et soverom for barna.

Landsbylederen sier:

-Takk for at dere kom. Vi har lært mye. Og jeg vil gjerne si noe om «lawalawa». Det Chiku sa, kan jeg bekrefte er sant.

-De eldre kom med navnet «lawalawa» fordi de ville ikke gi i fra seg sin tradisjon når de ikke forstod hvorfor de skulle gi den fra seg. Ordet «lawalawa» betyr «søtsak». Hvorfor skulle vi slutte? «Lawalawa» ble en motstandsbevegelse.

-Viktig å få kunnskapen til SIAC. La oss snakke sammen i all offentlighet under et tre. Det er på tide at kvinne og mann sitter sammen og ikke er adskilt. Jeg har vasket et spebarn!

-Vi må ha et soverom til jentene, et soverom til guttene og et soverom til mor og far. Hvis vi vil elske hverandre, må vi sove i samme rom!

